

Viziune inter, trans și multidiscplinară

Stimați membri ai conducerii Universității Petrol-Gaze din Ploiești,
Dragi colegi,
Distins auditoriu,

Trăim, noi, toți cei prezenți la acest moment atât de încărcat de gânduri bune, sub semnul conceptului de „*Starea-de-Bine*” pe care colegul și prietenul nostru, profesorul Marin Dinu, l-a lansat în spațiul public cu o forță argumentativă ieșită din comun. De obicei, când avem de-a face cu șocuri, mai ales de natură intelectuală, recurgem la formule sofisticate, la explicații detaliate, la încercarea de a elabora și transmite mesaje emoționale deosebite. Toate acestea se regăsesc din belșug în festivitatea la care participăm. Dacă ar fi să facem apel la sintagma *valoare adăugată* – ca să folosesc o noțiune atât de familiară tuturor celor de față – ce s-ar mai putea spune despre momentul sărbătoresc de astăzi?

După relevarea expresivă, convingătoare a motivației decernării titlului academic de Doctor Honoris Causa al Universității Petrol-Gaze din Ploiești, probabil, poate prezenta un plus de interes ceea ce fiecare dintre noi păstrează la loc de seamă, în propria memorie, tot ceea ce ne leagă de prietenia, de colaborarea cu distinsul laureat. Vă asigur că, în ceea ce mă privește – ca membru corespondent al Academiei Române, ca director al Institutului de Economie Națională și ca președinte al Asociației Generale a Economiștilor din România – am avut și am o colaborare quasi permanentă cu colegul Marin Dinu, în cadrul căreia, pe lângă schimbul de idei privind noile paradigme în economie, ne consultăm în legătură cu fundamentarea unor decizii sau manifestări științifice ale AGER, desfășurate de-a lungul a peste două decenii, perioadă suficient de concludentă pentru a cunoaște un om și a caracteriza un tip de relații care ne conduc la evaluări sintetice, într-un anumit sens bilanțier, evident cu rol de etapă, chiar dacă temporal are o atât de mare cuprindere.

Unghiul de abordare pe care îl propun distinsei asistențe este inspirat de esența demersului științific care poartă pecetea inconfundabilă a gândirii și acțiunii colegului nostru Marin Dinu. Prefer să mă adresez cu apelativul de coleg, deoarece, în rândul valorilor umaniste, atât de dragi lui, un asemenea cuvânt concentrează o multitudine de sensuri și semnificații, de la lucrul în comun, de echipă, până la comuniune sufletească, prin valorizarea a ceea ce ne este nu numai comun, specific și complementar.

Fără îndoială, participăm la un eveniment cu valențe sui generis, din punct de vedere

științific și nu numai. Nu este cazul să repet ceea ce s-a spus atât de documentat și convingător în Laudatio și celelalte luări de cuvânt. Nu pot, însă, în calitate de cercetător pe care mi-o revendic, înainte de toate, să nu remarc ceea ce a reprezentat și reprezintă preocuparea centrală a colegului Marin Dinu, și anume investigarea, până la cele mai intime detalii, a universului uman, în relația cu economia, în complexitate a componentelor și ipostazele acestuia. Centrarea investigațiilor pe om, cu ceea ce-l caracterizează sub aspectele economic, istoric, antropologic, sociologic, psihologic, într-o viziune inter, trans și multidisciplinară se dovedește, în demersul științific al colegului și prietenului Marin Dinu deosebit de fertilă prin originalitate, capacitate de cuprindere și forță de sinteză și interpretare, atât în plan teoretic dar și practic aplicativ.

Vorbim despre *omul generic*, ca ființă supremă, despre *omenie*, despre *umanism*, despre *umanitate*, de multă vreme, de fapt de la originile științei, însă excursul istoric pe care îl întreprinde profesorul Marin Dinu conține multe elemente de inedit, conferite, mai ales, de înțelegerea, într-o largă perspectivă nu numai ideatică, ci – pur și simplu – *omenească*, a raporturilor dintre dezvoltare și progres, despre economie și ceea ce definește *socio-umanul*.

Extragerea esențelor din apelul la istorie, obligatoriu în orice abordare în funcție de spațiu și timp, a fost și este o preocupare definitorie a cercetătorului Marin Dinu. S-au dat atâtea exemple în acest sens, încât nu mai este nevoie să revin asupra unei asemenea teme. Rețin doar îndemnul său constant și percutant, caracterizat printr-un autentic spirit constructiv de a depăși dogmatismele de toate tipurile și superficialitățile prin relevarea a ceea ce nu se vede la suprafață, la priviri grăbite, superficiale, pentru a se ajunge la ceea ce ne interesează în cel mai înalt grad, respectiv ieșirea din stadiul creșterii decalajelor economice și sociale în care se află România, prin fructificarea avantajelor noastre comparative și competitive prin creșterea capacității de absorbție a bunelor practici și a rezilienței la tot felul de șocuri interne și externe. Văd – în aceste eforturi de autentic cercetător – o expresie dintre cele mai pregnante ale unei eficiente determinări civice. Așa-zisa știință pură este, de fapt, o iluzie, o formă de justificare a izolării, a anti-activismului, practici situate la antipodul a ceea ce a conferit științei, dintotdeauna, forța ei transformatoare în plan social, în fond, *umanist*.

În conlucrarea mea cu colegul Marin Dinu, fie că ne concentram atenția asupra activității AGER – în care, de peste 20 de ani, îndeplinește funcția de secretar general – fie că luăm în considerare preocupările sale de senator, inclusiv în calitate de vicepreședinte al Camerei Superioare a Parlamentului României, de membru în două mandate în Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României, de deținător al unor funcții importante în structurile de conducere ale ASE, am avut nenumărate dovezi ale unui mod de gândire și acțiune, adecvat nu numai exigențelor unui management modern, performant, ci și ale unei colegialități exemplare. Îi sunt, cu desăvârșire, străine și le repudiază, ca atare, năravurile, practicile oportuniste, conjuncturale, abaterile de la principiile și normele morale, general

umane, astfel încât climatul de lucru pe care l-a promovat și îl promovează să fie favorabil creației și nu demolărilor de orice natură și cu orice scop indezirabil.

Toate aceste experiențe de colaborare au un corespondent direct în realitatea nemijlocită de *om*, un *coleg*, căruia, potrivit aforismului antic „nimic din ceea ce e omenesc nu-mi este străin” – Homo sum, et nihil humani a me alienum puto* - definește nu un om abstract, care contravine chiar conceptului pe care l-a fundamentat, și anume „*Starea-de-Bine*”, ci un om cu o personalitate complexă, mereu în luptă cu avatarurile vremurilor și dificultățile provocate de propriile limite, conștientizate ca atare, în demersurile științifice și în acțiunile practice.

Doresc să adaug la cele care s-au spus până acum despre laureatul de astăzi că există un filon genetic pe care festivitatea de față îl potențează într-o modalitate remarcabilă. Mă refer la tradițiile de mare valoare, reprezentate de legătura organică dintre științele economice și științele tehnice. Sigur, avem de-a face cu un proces obiectiv. Colegul Marin Dinu a desfășurat analize deosebit de pertinente referitoare la revoluțiile industriale, inclusiv la cea specifică erei digitale, ceea ce relevă legătura de tip cibernetic între evoluția economiei și progresele științelor tehnice și tehnologiilor, evidențiind impactul complex al celei de a patra Revoluție industrială bazată pe digitalizare și noi paradigme ale echilibrelor pieței muncii și ”economiei noi” a căror forță motrice este o generație tehnologică superioară, favorabilă dezvoltării durabile sub deviza ”sustenocentrismului”.

Există în panteonul nostru național numeroase personalități care au întruchipat, prin opera lor, simbioza economiei cu tehnica, profesiunea de economist cu cea de inginer. Cel mai reprezentativ exemplu este Mihail Manoilescu. Viața și opera sa au făcut și fac obiectul unor studii extrem de interesante. Nu este, aici, cazul să le menționez. Important mi se pare faptul că acordarea de către un institut de învățământ superior din sfera tehnicii a titlului de Doctor Honoris Causa unui economist atestă conștientizarea faptului că avem de-a face cu două profesii surori, indisolubil legate nu numai prin originea naturală comună, ci prin tot ceea ce ne definește ca oameni, ca societate.

Faptul că și în studiul substanțial pe care colegul Marin Dinu l-a oferit astăzi se reia și se aprofundează tema conexiunii între economie și științele tehnice este nu numai simptomatic, ci și relevant până la adâncurile cunoașterii pentru ceea ce reprezintă „*Starea-de-Bine*” nu doar în plan conceptual, ci mai ales în existența cotidiană.

„*Starea-de-Bine*” se decantează potrivit principiilor ”in medio stat virtus” dar și al celor de confruntare continuă între economia pozitivă și economia normativă. Dinu Marin ne dezvăluie fațete nedefrișate ale compatibilizării celor două forme de economii în sensul că:

- **economia pozitivă** oferă explicații obiective sau științifice ale funcționării

* Versul 25 din comedia lui Terentius ”Heautentimor”.

acesteia, studiind consecințele economice ale unei decizii luate de către societate în ceea ce privește producția, schimbul și consumul de bunuri cu două finalități: explicarea motivelor funcționării economiei; oferirea unei baze de a prevedea un model în care economia va reacționa la anumite schimbări situaționale;

- **economia normativă** oferă recomandări sau prescripții bazate pe judecăți de valoare, întrebările fiind puse în legătură cu valorile pe care indivizii le asociază unei decizii economice, la diferite niveluri de agregare societală.

Dezbaterea economică perpetuă constă în diferența că economia pozitivă este factuală (tel qu'elle est !), iar cea normativă este morală.

„*Starea-de-Bine*” reprezintă rezultanta opoziției dintre economia reală propovăduită de economiștii clasici și economia ”pură” propovăduită de economiștii de factură ”neoclasică”, într-un context complex, multi, inter și intradisciplinar.

Profesorul Marin Dinu, clarvăzător și funciarmente generos, încearcă prin mijloace originale să pună economia reală în slujba noilor generații, să treacă de la abordări pe termen scurt (court termisme), de la o economie individualistă la una bazată pe interesul general al generațiilor viitoare, de la modelul bazat pe economia bogăției la economia în care agenții economici vor avea și alte obligații decât maximizarea profitului.

În mod deosebit, țin să remarc, acumularea continuă, în lucrările colegului Marin Dinu, de elemente care constituie contribuții esențiale la regândirea locului și rolului economiei în lumea contemporană, aceste demersuri fiind consacrate prin acordarea Premiului „Petre S. Aurelian” și a Premiului „Virgil Madgearu” ale Academiei Române. Prin noile contribuții, supuse atenției noastre, ni se deschide o pistă de cercetare care se anunță, în continuare, deosebit de promițătoare, de fecundă. Intercondiționările obiective care reprezintă – și pentru colegul Marin Dinu – o sferă principală de cercetare ne obligă la abordări la care participarea unui număr cât mai mare de specialiști, din cele mai diverse domenii, este absolut necesară. Modul în care colegul Marin Dinu identifică temele comune de investigații științifice de natură economică, sociologică, psihologică, etică, nu în ultimul rând politologică, este de mare folos nu numai în plan teoretic, ci și în practica nemijlocită. Experiența sa în domeniile evocate, didactică, civică, în calitate de parlamentar, de coparticipant la analizele și deciziile Băncii Centrale a României, de publicist de marcă, de editor al revistei „Theoretical and Applied Economics” a AGER, de fondator al prestigioasei Edituri Economice, de participant activ la numeroase acțiuni cu caracter social conturează un profil de om de știință, legat prin mii de fire de viața Cetății, implicat, prin vocație și opțiuni clare, neechivoce, în susținerea unor cauze nu numai dezirabile, ci și definitorii și deschizătoare de drumuri pentru un om de știință român, pentru care slujirea interesului național reprezintă principalul drum în viață, în profesie, în relațiile cu semenii – în definitiv, în tot ceea ce reprezintă aspirația de asimilare și valorizare a *umanului*, în toate formele și în toate împrejurările oferite de viața reală, dar

mai ales în favoarea echității, incluziunii și coeziunii economico-sociale.

Îți adresez, drag coleg și prieten, cele mai calde și mai sincere felicitări, cu prilejul acestui eveniment atât de bogat în sensuri, în semnificații, odată cu îndemnul de a aduce, în toate domeniile în care te-ai implicat, ca român, ca cetățean, ca european convins, ca om de fină sinteză și exegeză a acestor vremuri complicate și pline de provocări, dar și de oportunități, succese cât mai mari în tot ceea ce gândești și întreprinzi.

O îmbrățișare colegială, prietenească, poate și trebuie să exprime mai mult decât cele mai meșteșugite cuvinte. Îți urez o „*Stare-de-Bine*” cât mai consistentă, cu convingerea că, astfel, vei contribui, într-o măsură tot mai mare, așa cum potențialul tău creativ o confirmă, la împlinirea a ceea ce ne dorim cu toții, o „*Stare-de-Bine*” pentru cât mai mulți concetățeni, într-o lume cu cât mai puține inechități și cu un grad de fericire cât mai înalt per capita. Ai demonstrat că este nu numai necesar, ci și posibil. În rest, depinde de fiecare dintre noi și de toți laolaltă să transformăm cât mai mult din ceea ce este necesar în posibil, în realități. Succes în tot ceea ce vei face în continuare, sub semnul generoaselor aspirații pe care le fundamentezi și le promovezi.